

प्रकल्प प्रवर्तक मे. निओसिम इंडस्ट्री लिमिटेड, गट नं. २०१, गाव - सणसवाडी, तालुका-शिरूर, जिल्हा-पुणे (४१२ २०८), महाराष्ट्र यांच्या कार्यरत प्रकल्पात नियोजित धातू ओतकाम - सीआय आणि एसजी आर्यन कास्टिंग (CI & SG Iron Casting) उद्योगाच्या प्रस्तावित विस्तारिकरण संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतचा इतिवृत्त -

प्रकल्प प्रवर्तक मे. निओसिम इंडस्ट्री लिमिटेड, गट नं. २०१, गाव - सणसवाडी, तालुका-शिरूर, जिल्हा-पुणे (४१२ २०८), महाराष्ट्र यांच्या कार्यरत प्रकल्पात नियोजित धातू ओतकाम - सीआय आणि एसजी आर्यन कास्टिंग (CI & SG Iron Casting) उद्योगाच्या प्रस्तावित विस्तारिकरण संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बुधवार, दिनांक १७ जानेवारी, २०२४ रोजी दुपारी १२.०० वाजता प्रकल्प स्थळ - निओसिम इंडस्ट्री लिमिटेड, गट नं. २०१, गाव - सणसवाडी, तालुका-शिरूर, जिल्हा-पुणे (४१२ २०८), महाराष्ट्र येथे आयोजित करण्यात आलेली होती.

श्री विद्यासागर किल्लेदार, उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे-२, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे तथा संयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी ज्योती कदम, अप्पर जिल्हादंडाधिकारी, पुणे तथा अध्यक्ष, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, श्री रविंद्र आंधळे, प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे तथा सदस्य, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, प्रकल्प प्रवर्तकांचे अधिकारी, पत्रकार, पर्यावरणविषयक कार्यरत सेवाभावी संस्था, चॅनलचे प्रतिनिधी व मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत करून माननीय अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरणविषयक जनसुनावणी प्रक्रिया सुरु केली.

संयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी असे सांगितले की, भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्पांना पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे.

संयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, प्रकल्प प्रवर्तक मे. निओसिम इंडस्ट्री लिमिटेड, गट नं. २०१, गाव - सणसवाडी,

तालुका-शिरूर, जिल्हा-पुणे (४१२ २०८), महाराष्ट्र यांचा त्यांच्या कार्यरत प्रकल्पात नियोजित धातू ओतकाम - सीआय आणि एसजी आर्यन कास्टिंग (CI & SG Iron Casting) उद्योगाच्या प्रस्तावित विस्तारिकरण संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास अर्ज दिनांक १२-०९-२०२३ रोजी प्राप्त झाला.

सदरहू प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ आणि सुधारित नुसार संवर्ग ब ३ (ए) - Metallurgical Industries - All Other Non-Toxic Secondary Metallurgical Processing Industry मध्ये मोडत असल्याने सदरहू प्रकल्पास राज्य पर्यावरण आघात मुल्यांकन प्राधिकरण (SEIAA), पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्रालय. महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांची "पर्यावरण अनुमती" प्राप्त करणे व त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे.

संयोजक यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणाऱ्या प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे आहे.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी राज्य पर्यावरण आघात मुल्यांकन प्राधिकरण (SEIAA), पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्रालय. महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांची यांची प्राथमिक मान्यता (TOR) प्रदान करण्यासाठी व पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करण्यासाठी ऑनलाईन अर्ज सादर केला व त्यास अर्जास ऑनलाईन मंजूरी दिनांक ११-०५-२०२३ रोजी प्रदान केली.

जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी प्रत्यक्ष (Physical) पर्यावरणविषयक जनसुनावणी घेण्यास बुधवार , दिनांक १७ जानेवारी, २०२४ रोजी दुपारी १२.०० वाजता मान्यता दिल्यानंतर सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसूचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसूचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्र. ई- ९१ /२०२३, द्वारा पत्र क्र. बीओ/जेडी/डब्ल्युपीसी/पीएच/बी-२३१२२१ एफटीएस -०११९ दिनांक - २१-१२-२०२३ अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती गठित केली:-

१) जिल्हादंडाधिकारी,पुणे,
किंवा त्यांचे प्रतिनिधी
(अप्पर जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा
कमी दर्जाचा नसावा)	- अध्यक्ष
२) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,मुंबई
यांचे प्रतिनिधी -
प्रादेशिक अधिकारी -पुणे,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,
पुणे	- सदस्य
३) उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे-२
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,
पुणे	- संयोजक

सदरहू अधिसूचनेनुसार उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे-२, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे यांनी जनसुनावणी दिवसाच्या ३० दिवस अगोदर स्थानिक वृत्तपत्र दैनिक लोकसत्ता यात मराठीत दिनांक १६-१२-२०२३ रोजी व राष्ट्रीय वृत्तपत्र इंडियन एक्सप्रेस यात इंग्रजीत १६-१२-२०२३ रोजी जनसुनावणीबाबत जाहिर सूचना प्रकाशित केलेली होती. त्याचप्रमाणे सदरहू प्रकल्पाबाबतचा सर्व दस्तावेज लोकांच्या माहितीकरीता खालील अधिसूचित कार्यालयात उपलब्ध करण्यात आलेले होते -

- १) जिल्हाधिकारी कार्यालय, पुणे.
- २) जिल्हा उद्योग केंद्र, पुणे.
- ३) जिल्हा परिषद कार्यालय, पुणे.
- ४) प्रादेशिक कार्यालय, पुणे व उप प्रादेशिक कार्यालय पुणे-२, म.प्र.नि. मंडळ, जोग सेंटर, २ रा व ३ रा मजला, वाकडेवाडी, पुणे-मुंबई रस्ता, पुणे- ४११ ००३.
- ५) मा. सदस्य सचिव, म.प्र.नि.मंडळ (मुख्यालय), कल्पतरू पॉईंट, तिसरा मजला, सायन-माटुंगा स्किम रोड क्र. ८, सिनेप्लॅनेट समोर, सायन सर्कल जवळ, सायन (पूर्व), मुंबई-२२.
- ६) झोनल कार्यालय, पश्चिम मध्य झोन, पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, न्यु सेक्रेटरीयाट बिल्डींग, तळमजला, ईस्ट विंग, सिव्हील लाईन, नागपूर- ४४० ००९.
- ७) पर्यावरण विभाग, नविन प्रशासन भवन, १५ वा मजला, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

८) उपविभागीय अधिकारी शिरूर, ता. शिरूर, जि. पुणे

९) तहसिलदार शिरूर, ता. शिरूर, जि. पुणे

१०) ग्रामपंचायत कार्यालय:- सणसवाडी, शिक्रापूर, तळेगाव ढमढेरे, जातेगांव खु., दरेकरवाडी, राऊतवाडी, माळवाडी, पिंपळे जगताप, कासारी, ता. शिरूर, जि. पुणे.

आजतागायत उपरोक्त प्रकल्पाविषयी उप प्रादेशिक अधिकारी,पुणे-२, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे यांना ०६ सूचना प्राप्त झालेल्या असून त्यातील पाच जणांनी प्रकल्पास पाठिंबा दर्शविलेला आहे. एका व्यक्तीने काल दिनांक १६-१-२०२४ रोजी संध्याकाळी आक्षेप नोंदविला असून सदरहू जनसुनावणी ही शासकीय जागेत आयोजित करण्याची मागणी केलेली आहे. मात्र पर्यावरण आघात मुल्यांकन अधिसूचना, २००६ नुसार पर्यावरणविषयक जनसुनावणी ही प्रकल्प स्थानावर आयोजित करण्याचे निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

संयोजक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे काही आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास ती संधी देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरूपात ती देऊ शकतात असे सांगितले.

संयोजक यांनी प्रतिपादन केले की, ही समिती फक्त लोकांचे पर्यावरणविषयक मत, सूचना, आक्षेप नोंदविण्यासाठी असून प्रकल्प संमत करणे, नाकारणे किंवा शिफारस करण्याचा अधिकार या समितीस नाही. आपण जनसुनावणीत उपस्थित केलेल्या सूचना/आक्षेप यांची इतिवृत्तात नोंद घेण्यात येईल. त्याचप्रमाणे सदरहू बैठकीची व्हिडिओ रेकॉर्डिंग जशीच्या तशी चित्रफित, बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेऊन प्रकल्प प्रवर्तकांचा सुधारित पर्यावरण मुल्यांकन अहवाल पर्यावरण, पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांच्या संमतीने मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांच्यातर्फे सादर करावयाचा असतो. त्यावर तेथील तज्ज्ञ समिती त्याबाबत पुढील निर्णय घेते. आयोजक यांनी अध्यक्षांच्या परवानगीने प्रकल्पाच्या पर्यावरण सल्लागार यांना सादरीकरण सुरु करण्याचे आदेश दिले,

माननीय अध्यक्षांच्या परवानगीने प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रकल्पाविषयी व पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेविषयी सादरीकरण केले.

प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की, सदरहू प्रकल्पाचा एकूण भांडवली गुंतवणूक ही ५०.० कोटी आहे.

तर पर्यावरण व्यवस्थापनासाठी भांडवली खर्च अंदाजे - रुपये ६,१२,००,०००/- तर आवर्ती खर्च - रुपये ६५,९०,०००.० आहे.

सदरहू प्रकल्पातील घरगुती सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी दोन एस.टी.पी. एमबीबीआर तंत्रज्ञानासह प्रकल्पात कार्यरत असून सदरहू प्रक्रिया केलेले सांडपाण्याचा प्रकल्पातील हरितपट्टा विकसित करण्यासाठी वापरण्यात येणार आहे.

प्रकल्पात उत्पन्न होणारे औद्योगिक सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी कार्यरत ईटीपीत सुधारणा (upgrade) करण्यात येऊन दोन स्तरावर रिव्हर्स ऑसमोसिस (आर.ओ) इव्हॅपरेटर कार्यान्वित करण्यात येतील. प्रक्रिया केलेले औद्योगिक सांडपाणी हे कुलिंगसाठी वापरण्यात येईल.

सदरहू प्रकल्प हा झेडएलडी - झिरो लिक्विड डिस्चार्ज- शून्य द्रव निःस्सारण प्रकल्प असेल. प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा एकही थेंब प्रकल्पाबाहेर जाणार नाही.

प्रकल्पात हवा प्रदूषण नियंत्रणासाठी अत्याधुनिक हवा प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणा म्हणजे बॅग फिल्टर्स आणि स्क्रबर कार्यान्वित करण्यात येणार असून महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशानुसार घन कचरा व घातक घन कच-याची विल्हेवाट लावण्यात येईल.

प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर १०० व्यक्तींची गरज लागणार असून सर्व मनुष्यबळ हे स्थानिक गावातूनच घेतले जाईल.

सादरीकरणानंतर संयोजक पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाच्या पर्यावरणीय सूचना, आक्षेप, वैयक्तिक मत, सूचना किंवा आक्षेप नोंदवायचे असल्यास ते उपस्थित करण्यात यावेत असे सांगितले. सर्वांच्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद करण्यात येणार आहे. त्याचप्रमाणे ज्यांना लेखी निवेदन सादर करावयाचे आहेत, ते त्यांनी सादर करावेत. त्यास प्रकल्प प्रवर्तकांकडून लेखीस्वरूपात उत्तर देण्याची सूचना करण्यात येत असून ते बैठकीच्या इतिवृत्तासोबत शासनास सादर करण्यात येईल. तरी एकाएकाने येऊन लेखी निवेदन सादर करावे. उपस्थित नागरिकांनी विचारलेले प्रश्न व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे-

- १) डॉ. किरण कुलकर्णी, सेवानिवृत्त शास्त्रज्ञ, रक्षा अनुसंधान एवम् विकास संघटन (DRDO), भारत सरकार आणि संस्थापक सदस्य, एनव्हायर्मेट क्लब ऑफ इंडिया:-

- अ) सादरीकरणात कच्चा माल म्हणून रेझीन वापरण्यात येणार आहे असे सांगितले. तर रेझीन कुठले आहे? त्याला हार्डनर वापरण्यात येणार काय?
- पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की, कच्चा माल म्हणून वापरण्यात येणारे रेझीन हे सिंथेटिक आहे. वाळूचा साठा जो ठेवावा लागणार आहे, त्यासाठी बाईन्डिंग एंजट आणि लुब्रिकेटिंग एंजट म्हणून रेझीन वापरण्यात येणार आहे.
- ब) सादरीकरणात उरलेल्या वाळूचे लँड फील करणार आहात असे दर्शविलेले आहे. तर ते कसे करणार आहात?
- पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने घोषित केलेल्या अधिकृत संस्थेस सुरक्षित जमिन भरणासाठी ते संपूर्ण करण्यात येऊन संबंधित संस्था स्वतः घेऊन जाते व त्याबाबत करार करण्यात आलेला आहे.
- क) सादरीकरणात सांगण्यात आले की सॉईल सॅम्पलिंग करण्यात आलेले आहे. तर ते कसे करण्यात आले? त्यासाठी कुठले उपकरण (Equipments) वापरण्यात आले.
- पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की, सुरवातीस जेथील नमुना घ्यायचा, तेथील कचरा बाजूला करून ४'-६' खड्डा करण्यात येतो. तेथील माती ही जमिनीच्या इपर्व्हियस लेअरवर ठेवण्यात येते. ते मिसळून क्लोनिंग व क्वार्टरींग पध्दतीने त्याची जपवणूक करावी लागते.
- सॉईल सॅम्पलिंग करताना ऑगर हे इक्विमेंट्स वापरण्यात आलेले आहेत. साधारणतः ६'-८' खोल जमिनीतील वेगवेगळ्या ठिकाणी मातीचे नमुने गोळा करण्यात आलेले आहेत.
- २) **श्री संजय लक्ष्मण जकाते, गट नं.२०६, सणसवाडी, ता.-शिरूर, जि.-पुणे:-**
- माझे वडिलोपार्जित शेत हे कंपनीच्या शेजारीच आहे. गेले अनेक वर्षे कंपनीच्या प्रदूषणामुळे आम्ही स्थानिक लोक त्रस्त होतो. गट नं. २०४ ते २३५ ह्या वडिलोपार्जित शेतास कंपनीच्या प्रदूषणामुळे निष्क्रियता आल्यामुळे उत्पादनात २०% घट झालेली आहे. आम्ही कंपनी प्रशासनाला यापूर्वी अनेकदा निवेदने दिली आहेत परंतु त्यावर कोणताही धोरणात्मक निर्णय घेण्यात आलेला नाही. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने या जनसुनावणीद्वारे आम्हाला आमच्या तक्रारी मांडण्याची चांगली संधी दिली आहे आणि त्याबद्दल मी आभारी आहे. येथील परिसरातील लोकांचा पारंपारिक व्यवसाय शेती हाच आहे.

कंपनीने जवळपासच्या रहिवाशांना जरी रोजगार उपलब्ध करून दिलेला असला, तरी विस्तारिकरणामुळे स्थानिकांना अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागणार आहे. आमच्या पुढील पिढीला काही त्रास होऊ नये म्हणून आम्ही आमचे निवेदन देत आहोत. प्रकल्प सल्लागार यांनी सादरीकरण सादर केलेले आहे. जमिनीचे नमुने आणि पिण्याच्या पाण्याच्या संदर्भात दिलेले स्पष्टीकरण योग्य नाही. आमची शेती ही निकृष्ट झालेली आहे. प्रत्येक घराला दररोज २० लिटर पिण्याचे पाणी खरेदी करावेच लागते आणि त्यामुळे प्रकल्प विस्तारिकरणाच्या संदर्भात या सर्व तक्रारी विचारात घेतल्या पाहिजेत.

कंपनीतील आवाजाची पातळी ही निश्चित जास्त आहे.

कंपनीव्दारे जे धुलीकण संध्याकाळी सोडले जातात, त्याचा दुष्परिणाम आमच्या मुलांबाळांवर होत आहे.

तरी विस्तारिकरणामुळे आम्हांला होऊ शकणा-या संभाव्य परिणामामुळे आम्हांला नैसर्गिक न्याय मिळावा ही विनंती.

३) श्री ज्ञानोबा भूजबळ, सणसवाडी, ता.-शिरूर, जि.-पुणे:-

मी प्रकल्पाशेजारीच राहतो. आम्हांला कंपनीपासून काहीही त्रास होत नाही. कंपनीच्या आजूबाजूच्या लोकांना कोणतीही अडचण नाही पण कंपनीपासून दूर राहणारे लोक अनावश्यकपणे कंपनीबद्दल तक्रार करत आहेत.

४) श्री रत्नकांत पंढरीनाथ भूजबळ, निवृत्त सैनिक, गट नं. २१०, सणसवाडी, पुणे:-

कंपनीच्या शेजारी माझा गट नं. २१० आहे. आम्ही तक्रारी केल्यानंतर कंपनीने सुधारणा केल्या. मात्र त्या काही दिवसच राहिल्या. तर कंपनीत काम करणारा कामगार हा काळ्या हातानीशी बाहेर पडत असतो. कंपनीतील काळ्या धुराचा त्रास हा त्यांना होत असतो. म्हणजे कंपनीत योग्य ती नियंत्रण साधने नाहीत का असा प्रश्न निर्माण होतो. त्यांनी नमूद केले आहे की कंपनीतून भरपूर धूळ उत्सर्जित होते ज्यामुळे केवळ जवळच्या रहिवाशांनाच नाही तर कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांनाही त्रास होतो. कंपनीने जवळपासच्या रहिवाशांच्या पिण्याच्या पाण्याची आणि राहण्याची व्यवस्था करावी. त्यांनी एमपीसीबीकडे तक्रार केली की ते तक्रारदारांना विश्वासात घेत नाहीत आणि तक्रारींच्या चौकशीच्या वेळी कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांना फोन करतात.

आज निश्चित झालेल्या जनसुनावणीबाबत ग्रामपंचायत जवळच्या रहिवाशांना माहिती देऊ शकली असती असे त्यांनी नमूद केले. ते वृत्तपत्र वाचत नाहीत, त्यांना आज फलक पाहिल्यानंतरच जनसुनावणीची माहिती मिळाली. कंपनीने

विस्तारिकरणापूर्वी सुधारणा करुन उपाययोजना अंगिकाराव्यात अशी त्यांची इच्छा होती.

- ५) श्री गणेश लक्ष्मण कानाडे, माजी सरपंच, सणसवाडी, ता.- शिरूर, जि.-पुणे:-
त्यांनी सांगितले की, कंपनीने वेळोवेळी सुधारणा करण्यासाठी आवश्यक पावले उचलली आहेत. तथापि, विस्ताराच्या संदर्भात अतिरिक्त पावले उचलून जवळच्या रहिवाशांच्या तक्रारी विचारात घेतल्या पाहिजेत. जवळपासच्या खेड्यातील २,०००-३,००० कर्मचारी कंपनीत काम करत आहेत त्यामुळे कंपनी त्यांच्या उदरनिर्वाहासाठी चालविली जावी, याकडेही त्यांनी लक्ष वेधले. कंपनी स्थानिक करामध्ये योगदान देत आहे आणि जवळपासच्या भागात शिक्षण आणि आरोग्य सुधारत आहे जे खूप महत्वाचे आहे आणि विचारात घेतले पाहिजे.
- ६) श्री गुलाब बबनराव रणपीसे, माजी सरपंच, जातेगाव खुर्द, ता.-शिरूर, जि.-पुणे:-
कंपनीचा विकास व्हावा ही माझी खरी इच्छा असल्याचे त्यांनी नमूद केले. मी याआधीही एका प्रतिष्ठित कंपनीत गेल्या २५ वर्षांपासून काम करत होतो आणि कंपनीचे कामकाज न केल्याने कर्मचाऱ्यांवर होणारे परिणाम मी चांगले अनुभवले आहेत. कंपनीने अनेक स्थानिक रहिवाशांना काम दिले आहे ज्यांची उपजीविका कंपनीवर अवलंबून आहे आणि म्हणून मी प्रकल्पाला पाठिंबा देतो. तथापि, कंपनीने जवळच्या रहिवाशांच्या वास्तविक तक्रारींचे निवारण त्वरित करावे.
- ७) श्री शहाजी डफळ, धामरे, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-
त्यांनी कंपनीच्या विस्ताराला पाठिंबा दिला आणि माहिती दिली की त्यांनी कंपनीच्या सीएसआर उपक्रमांदरम्यान विविध सामाजिक उपक्रम पाहिले आहेत. अनेक कामगार आणि त्यांच्या कुटुंबाचा उदरनिर्वाह कंपनीवर अवलंबून आहे. या भागात मोठ्या प्रमाणात बेरोजगारी आहे आणि सध्याच्या रोजगारांना संरक्षित करणे/रोजगार चालू राहणे आवश्यक आहे आणि अतिरिक्त रोजगार निर्मिती करणारे प्रकल्प आवश्यक आहेत. तथापि, कंपनीने रोजगार आणि जवळपासचे रहिवाशी या दोघांची काळजी व संरक्षण कंपनीने केले पाहिजेत.
- ८) श्री विशाल विठ्ठल जकाते.गट नं. २१४, सणसवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-
कंपनीमुळे आजूबाजूच्या परिसरात खूप विकास झाला असल्याचे त्यांनी सांगितले. विकासामुळे आमच्या घरांना चांगले भाडे व इतर सुविधा मिळत आहेत. त्यामुळे आम्ही विस्तार प्रकल्पाला पाठिंबा देतो

- ९) श्री अमित तानाजी सोनावणे, उपसरपंच, वाजेवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-
त्यांनी प्रकल्पाच्या विस्ताराला पाठिंबा दिला आहे परंतु परिसरातील पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत आणि प्रदूषणाच्या समस्यांचे निराकरण/नियंत्रण केले पाहिजे असा आग्रह धरला. त्यांनी सांगितले की ३,००० कर्मचारी आणि त्यांचे कुटुंबे तसेच जवळपासचे उपक्रम कंपनीवर अवलंबून आहेत हे विचारात घेतले पाहिजे. त्यांनी जनसुनावणी समितीच्या अध्यक्षांना परिसरातील विविध समस्यांचे निराकरण करून रोजगाराला चालना देण्याची विनंती केली.
- १०) श्री चिंतामणी विश्वासराव ढमढेरे, तळेगाव ढमढेरे, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-
प्रकल्प विस्तारिकरणास विरोध दर्शविताना त्यांनी सांगितले की ०६ महिन्यांपूर्वी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे तक्रार नोंदविलेली आहे. परंतु महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने त्याबाबत काय कारवाई केली हे माहित नाही असे सांगितले. कंपनीतील मोजक्याच लोकांच्या फायद्यासाठी स्थानिक लोकांच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष होता कामा नये असे त्यांनी मत मांडले.
- ११) श्री नवनाथ विश्वनाथ हरगुडे, सणसवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-
त्यांनी बंद पडलेल्या इस्पात कंपनीचे उदाहरण देऊन या भागाचा विकास १० वर्षे मागे गेलेला आहे असे मत मांडले. त्यांनी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समितीस विनंती केली की केवळ ३,००० कर्मचारीच नाही, तर परिसरातील कंपनीवर अवलंबून असणारे अनेक अप्रत्यक्ष व्यवसाय (पान शॉप ते छोटेमोठे व्यवसाय) आणि परिसराचा विकास यावर अवलंबून आहे. कंपनीचे कामकाज पाहता पिण्याच्या पाण्याबाबतच्या समस्या आणि इतर तक्रारी सोडवता येतील आणि विस्तार करणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सुचवले.
- संयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सादरीकरणातील कमतरता आणि प्रकल्प विस्तारिकरणाबाबत काही सूचना, आक्षेप, टीकटीप्पणी असल्यास त्या उपस्थित करण्याचे आवाहने केले. त्यांनी सांगितले की बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेण्यात येत आहे. तरी उपस्थितांनी सादरीकरणाबाबत काही सूचना, आक्षेप असल्यास त्या नोंदवाव्यात.
- १२) श्री गणेश दरेकर, माजी उपसरपंच, दरेकरवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-
त्यांनी सांगितले की कंपनीत ३,००० कर्मचारी कार्यरत असून त्यातील ४०% जवळपासच्या भागातून कार्यरत आहेत. कुटुंबातील सदस्यांसह त्यांचा उदरनिर्वाह कंपनीच्या कामकाजावर अवलंबून आहे. पिण्याच्या पाण्यासह

तक्रारींच्या संदर्भात फिल्टरेशन प्लांटसह आवश्यक त्या व्यवस्था उपलब्ध करून समस्या सोडवता येतील. त्यांनी प्रकल्प विस्तारिकरणास पाठिंबा आहे.

१३) श्री सुनदा रेड्डी, पर्यावरणवादी, तेलंगणा:-

सदरहू प्रकल्प हा शून्य द्रव निःस्सारण (झेडएलडी) प्रकल्प असल्याने त्यास पाठिंबा दिला. सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी त्यांना त्यांच्या लेखी सूचना असल्यास त्या सादर करण्याची सूचना केली.

१४) श्री गोपाळ पंढरीनाथ भूजबळ, माजी उपसरपंच आणि विद्यमान सदस्य, ग्रामपंचायत कासारी, ता. - शिरूर, जि. - पुणे:- -

त्यांनी जनसुनावणीद्वारे प्रदूषणाचे प्रश्न सोडविण्यासाठी पुढाकार घेतल्याबद्दल महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे आभार मानले. प्रकल्पातून उत्सर्जन होणा-या धुलीकणांबाबत व इतर प्रदूषणाबाबत उपाययोजना करण्यात यावा अशी त्यांनी सूचना केली. त्यांनी जवळपासच्या भागातून १० ते १५% रोजगार आणि सीएसआर निधीबद्दल शंका उपस्थित केली आहे, त्यांनी पुढे असे सुचवले की सादरीकरणात जे दर्शविण्यात आलेले आहे, ते जर केले असेल तर मग जवळपासच्या लोकांना तक्रारी आणि समस्या का भेडसावतात? महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने आपले कर्तव्य प्रभावीपणे पार पाडल्यास प्रदूषण होऊ नये, असे मत त्यांनी व्यक्त केले. समस्या सोडवण्याच्या अधीन राहून विस्ताराला त्यांनी पाठिंबा दिला.

१५) वरद शिवाजी यादव, प्रथम वर्ष एम.एस्सी पर्यावरण शास्त्र, फर्ग्युसन कॉलेज, पुणे:-

त्यांनी विचारणा केली की प्रकल्प प्रवर्तकांनी जर सीएसआर निधी ५० कोटींची राखीव ठेवला आहे, त्याबाबत काही नियोजन आहे का?

- पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की यामध्ये एक दुरुस्ती आहे. कॉर्पोरेट पर्यावरण निधी CER - (Corporate Environment Fund) हा एकूण प्रकल्पाच्या १% राखीव ठेवावा लागतो.

- प्रकल्पाचा एकूण खर्च हा ५०/- कोटी असल्याने त्याच्या १% म्हणजे ५०/- लाख रुपये सीईआर निधीची तरतुद करावी लागते. सदरहू सीईआर निधी हा जिल्हाधिकारी यांच्या आदेशानुसार त्यांनी निर्देश केलेल्या गावात विविध समाजोपयोगी कामांसाठी खर्च करण्यात येईल. त्यासाठी विविध ग्रामपंचायतींशी संपर्क साधण्यात येऊन त्याबाबतीत जिल्हाधिकारी कार्यालयाशी समन्वय साधण्यात येईल.

- श्री यादव यांनी पुढे विचारले की हा राखीव निधी खर्च करण्यासाठी किती कालावधी आहे. प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेनंतर २ वर्षांच्या कालावधीत ते खर्च केले जातील. श्री यादव यांनी निसर्गाच्या रक्षणासाठी काही तरी निधी खर्च करण्याची विनंती केली.
- त्याचप्रमाणे सदरहू कंपनीने वेळोवेळी परिसरात विविध सामाजिक उपक्रम राबविलेले आहेत.
- बैठकीत फर्ग्युसन कॉलेजच्या पर्यावरण शास्त्र विभागाचे सुमारे ५५-६० विद्यार्थी पर्यावरणविषयक जनसुनावणीच्या बैठकीची प्रक्रिया पाहण्यास व भाग घेण्यास आलेले होते. त्यांच्या प्रतिनिधींनी त्यांचे निवेदन सादर केले. निवेदनात, पर्यावरण शास्त्र विभागाला वाहन स्कॅप आणि प्रक्रियेत वाळूचा वापर यावर अभ्यास करायचा होता.
- त्याचप्रमाणे प्रकल्पातील घरगुती व औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रियेनंतर प्रकल्पातील हरित पट्ट्यास वापरणार आहेत, हे अतिशय चांगली व्यवस्था आहे असे मत मांडले.

१६) **श्री शंकर भुजबळ, स्थानिक ग्रामस्थ -**

उपस्थित शेतकऱ्यांनी राखीव निधीबाबत केलेल्या निवेदनाबाबत विचारणा केली. त्यांनी ५०/- कोटी रुपयांच्या तरतूदीबद्दल स्पष्टीकरण देण्याची मागणी केली.

त्यावेळी सीईआरसाठी ५०/- लाखांची नियमाप्रमाणे तरतुद असल्याचे पर्यावरण सल्लागार यांनी स्पष्ट केले. पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की . ५० कोटी प्रकल्पाची एकूण गुंतवणूक दर्शविलेली आहे.

१७) **सौ. मोनिका नवनाथ हरगुडे, सणसवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-**

सौ. मोनिका हरगुडे यांनी सांगितले की, विकास आणि रोजगाराचे संरक्षण ह्या दोन्ही गोष्टींची गरज आहे.

जरी कंपनीने परिसरात रोजगाराची संधी उपलब्ध करून दिली आणि विकास केला, तरीही कंपनीच्या जवळपास, परिसरात राहणा-या रहिवाशांच्या समस्या आणि तक्रारी यांची दखल घेऊन सोडविल्या पाहिजेत.

पर्यावरणाच्या रक्षणासाठी हवा, पाणी आणि घनकचरा व्यवस्थापन या दोन्ही बाबी विचारात घेतल्या पाहिजेत. विस्ताराला विरोध नाही, पण त्याचबरोबर स्थानिक प्रश्नांकडेही दुर्लक्ष होता कामा नये.

१८) **श्री विलास पोकळे, एनजीओ, - Clean Garbage Management -**

त्यांनी विचारले की पर्यावरण संरक्षणासाठी जी व्यवस्था केली जाते आणि कोणत्या श्रेणी अंतर्गत (निवासी/व्यावसायिक/औद्योगिक) याबाबत स्पष्टीकरण देण्यात यावे. पर्यावरण सल्लागाराने माहिती दिलेली आहे की धूळ कणांसाठी कंपनी नवीन दुय्यम उत्सर्जन नियंत्रण प्रणाली स्थापित करत आहे आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेसाठी खर्चामध्ये तरतूद केलेली आहे. कंपनीकडून निर्माण होणाऱ्या द्रव कचऱ्यासाठी ZLD तंत्रज्ञान दिले जात आहे. ध्वनी प्रदूषण नियंत्रण तपशील दिले आहेत. हा प्रकल्प औद्योगिक क्षेत्रांतर्गत येतो.

१९) श्री बाळासाहेब चव्हाण, शिक्रापूर, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-

श्रीमती मोनिका हरगुडे यांनी काय करता येईल ते चांगल्या पद्धतीने समजावून सांगितले असल्याचे त्यांनी नमूद केले. श्री भुजबळ, श्री जकाते, नरके आदींच्या तक्रारींची योग्य ती दखल घ्यावी. -जगा आणि जगू द्या. पाळले पाहिजे. कंपनी तिथेच राहावी पण जवळच्या रहिवाशांच्या समस्या सोडवाव्यात. ८०% स्थानिक कर्मचारी शिक्रापूरचे आहेत, जे प्रकल्पाच्या प्रदूषणाचा त्रास सहन करतात, तरी त्यांच्यासाठी भरीव सीएसआर खर्च करण्यात यावा आणि त्यांच्या समस्या सोडवाव्यात.

२०) श्री राजेन्द्र दरेकर, सणसवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-

ते सांगतात की त्यांनी २००९ मध्ये विहिरीच्या प्रदूषणासंदर्भात एक तक्रार दिली होती. कंपनीने नमुना गोळा करून त्यांच्या विहिरीच्या गुणवत्तेची तपासणी केली, ज्या अहवालात विहिरीचे पाणी खराब झाल्याचे दिसून आले नाही. अहवालावर त्यांचे समाधान झाले. ते पुढे म्हणाले की, यापूर्वी काळ्या वाळूची -स्लॅग खुल्या वाहनातून वाहतूक केली जात होती व वाहतूक परिसरात पसरत असल्याने तेथील परिसरात त्रास होत होता.

मात्र, आमच्या तक्रारीनंतर कंपनीने बंदिस्त वाहतूक सुरु केली आणि समस्या सोडवण्यात आली. त्यांनी सुचवले आहे की तक्रार करण्यापूर्वी पाणी/हवेची गुणवत्ता बिघडली आहे की नाही हे तपासावे. कंपनीमुळे आजूबाजूच्या परिसरात रोजगारासह अनेक विकास कामे सुरु झालेली आहेत.

कंपनीने वृक्षारोपण, स्थानिक शाळांना सहाय्य यासह अनेक CSR उपक्रम यापूर्वीच केले आहेत. जर आम्हाला कंपनीकडून सीएसआर निधी मिळवायचा असेल तर आम्ही कंपनीशी संपर्क साधला पाहिजे जे समाजासाठी चांगले आहे. आम्ही विस्तार प्रकल्पाला पाठिंबा देतो.

२१) श्री दीपक बाळासाहेब ढमढेरे, उद्योजक, कंपनीजवळील मोल्लिंग शॉप:-

श्री दीपक बाळासाहेब ढमढेरे, कंपनी जवळ मोल्लिंग दुकानाचे मालक. त्यांनी जनसुनावणी समितीच्या अध्यक्षाना नजीकच्या परिसरात रोजगार उपलब्ध करून द्यावा आणि त्या भागातील समस्या सोडविण्याची विनंती केली. त्याचा विस्तार प्रकल्पाला पाठिंबा आहे.

२२) श्री प्रमोद कामे, पुणे - निवृत्त प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सदस्य, निवृत्त अधिकारी व कर्मचारी मप्रनि मंडळ कल्याणकारी संघ:-

श्री प्रमोद कामे यांनी हवा प्रदूषणाचा त्रास होऊ नये म्हणून वापरलेल्या वाळूच्या वाहतुकीसाठी बंद वाहने ठेवणे शक्य आहे का, याबाबत सूचना केल्या.

- संयोजक पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की आतापर्यंत जवळजवळ २०-२२ लोकांनी त्यांचे तोंडी सूचना/आक्षेप नोंदविलेले आहेत. त्यांनी उपस्थितांना आवाहन केले की ज्यांना त्यांच्या लेखी सूचना/आक्षेप नोंदवायचे आहेत, ते सादर करू शकतात. सादरहू लेखी सूचना, आक्षेप बैठकीच्या इतिवृत्तासोबत शासनास सादर करण्यात येतील.

२३) श्री अंकुश सोपानराव फुलसे, निवृत्त प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सदस्य, उपाध्यक्ष, निवृत्त अधिकारी व कर्मचारी मप्रनि मंडळ कल्याणकारी संघ:-

त्यांनी विचारले की सध्या प्रदूषणाची पातळी काय आहे आणि विस्तारानंतर प्रदूषण पातळी काय होईल? कंपनीवर काही कायदेशीर कारवाई प्रलंबित आहे का?

- पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की कार्यरत प्रकल्पात आवश्यक असणारी प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणा कार्यान्वित आहे. त्याची सर्व माहिती ही दर्शनी फलकावर आहे.
- कंपनीने नीरी, नागपूर यांनी मान्यता दिलेले एचआरटीएस तंत्रज्ञान अंगिकारले आहे. जे प्रक्रियेत मानके साध्य केल्यानंतर १००% प्रक्रिया केलेले औद्योगिक सांडपाणी वापरतील आणि कारखान्याच्या बाहेर काहीही सोडले जाणार नाही. विस्तारासाठी कंपनी RO आणि बाष्पीभवक सोबत अतिरिक्त ETP कार्यान्वित करणार आहे, ज्यामुळे प्रकल्प हा शून्य द्रव निःस्सारण होईल. इनलेट आणि आउटलेट पॅरामीटर्स बोर्डवर प्रदर्शित केले जातात. MPCB द्वारे याचे नियमितपणे निरीक्षण आणि तपासणी केली जाते, सर्व मानके ही मर्यादित आहेत.

- घरगुती सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी कंपनीने एमबीबीआर तंत्रज्ञानाचे दोन सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प उभारले आहेत. पॅरामीटर्स मानकांसह त्याचे तपशील दर्शनी फलकावर प्रदर्शित केले जातात.
- मोल्डिंग, शॉट ब्लास्टिंग आणि पेंट बूथ या विभागातील हवा प्रदूषण कमी करण्यासाठी, पुरेशी हवा प्रदूषण नियंत्रण सयंत्रणा कार्यान्वित करण्यात आलेल्या आहेत. विस्तारित दुय्यम उत्सर्जन प्रणालीसाठी MPCB नियमांनुसार कार्यरत आहेत - केंद्र सरकारने नव्याने शिफारस केली आहे. त्याशिवाय पेंट बूथला स्क्रबर सिस्टीम आणि स्टॅक प्रदान करण्यात येत असून रोटोब्लास्टसाठी अतिरिक्त चिमणी/स्टॅक प्रस्तावित आहे.

२४) श्री कैलास नरके, तळेगाव ढमढेरे, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-

एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर ही जनसुनावणी आयोजित केल्याबद्दल मी एमपीसीबीचे आभारी असल्याचे त्यांनी नमूद केले. त्यांनी सांगितले की काही रेझीन वगळता उद्योग जास्त केमिकल वापरत नाही ज्यासाठी स्क्रबर सिस्टम आधीच उपलब्ध आहे. ते पुढे म्हणाले की या कंपनीमुळे जलप्रदूषण होत असल्याची तक्रार काही लोकांनी केली परंतु कंपनीमध्ये औद्योगिक पाण्याचा वापर अगदी कमी प्रमाणात आहे.

लोकांनी सूचना/तक्रारी मांडण्यासाठी उद्योगांनी गेटवर तक्रार पेटी द्यावी, असे त्यांनी सुचवले. पर्यावरणाच्या पैलूंबाबत लोकांना प्रबोधन करण्यासाठी कंपनीच्या EHS अधिकाऱ्याची गरजही त्यांनी व्यक्त केली. त्यांनी नमूद केले की प्रकल्प सादरीकरणात सीएसआर नसून सीईआरची तरतूद आहे. कंपनीने लोकांच्या समस्या सोडवायला हव्यात कारण वेळोवेळी सुधारणा करण्यासाठी पावले उचलली आहेत.

२५) श्री अजित दरेकर, माजी सरंपच, सणसवाडी, ता. - शिरूर, जि.- पुणे:-

त्यांनी सांगितले आहे की कोणीही कंपनीच्या विरोधात नाही, कंपनीने आधीच पावले उचलली आहेत आणि प्रदूषणास ही कंपनी जबाबदार नाही. अशा इतर अनेक कंपन्या आहेत, ज्यामुळे जलप्रदूषण होते ज्यांच्या पाण्याला स्पर्शही करता येत नाही, MPCB ने त्यांच्यावर काय कारवाई केली? अशा इतर कंपन्यांसाठी जनसुनावणी का घेतली जात नाही? याबाबत खुलासा करण्यात यावा. या कंपनीमध्ये स्थानिक कर्मचारी मोठ्यासंख्येने आहेत आणि मी या प्रकल्पास पाठिंबा देतो.

- संयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी श्री दरेकर यांच्या प्रश्नाला उत्तर देताना सांगितले की पर्यावरण आघात मुल्यांकन अधिसूचनेनुसार सदरहू कंपनीने विस्तारिकरण योजिल्यामुळे त्या कंपनीसाठी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्यात आलेली आहे.
- पूर्वी, सदरहू कंपनीने महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाया निर्देशानुसार प्राथमिक हवा प्रदूषण नियंत्रण सयंत्रणा कार्यान्वित केलेली आहे.
आम्ही मोठ्या प्रमाणावर जनतेच्या सूचनेचे नेहमीच स्वागत करतो आणि प्रदूषण करणाऱ्या कोणालाही सोडणार नाही. याक्षणी आम्ही फक्त Neosym बदल बोलू आणि इतर कंपन्यांबद्दल काही तक्रारी असल्यास आम्ही तो विषय स्वतंत्रपणे घेऊ.

२६) श्री सुहास शांतीलाल दरेकर, स्थानिक ग्रामस्थ -

मी किंबरले क्लार्क कंपनीत गेले २८ वर्षे काम करत असून मी संघटनेचा अध्यक्ष आहे.

बैठकीत स्थानिकांनी उपस्थित केलेल्या समस्यांबाबत तक्रारींची सत्यता तपासण्याची सूचना केली आहे. ते म्हणाले की ते कंपनीपासून ४ किमी अंतरावर राहतात आणि काही तक्रारदार कंपनीपासून ४ किमी ते २० किमी किंवा त्याहून अधिक अंतरावर आहेत. कंपनीकडून खंडणी व ब्लॅकमेलिंगच्या तक्रारी असून त्याची तपासणी होणे गरजेचे आहे. काही तक्रारकर्ते चुकीच्या हेतूने अनावश्यक तक्रारी करत आहेत ज्याची प्रथम तपासणी करणे आवश्यक आहे.

- संयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मा. अध्यक्षा यांना बैठकीत बोलण्याची सूचना केली.
- अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, त्यांनी बैठकीत सर्व सहभागींचे ऐकले आहे, त्यापैकी काही कंपनीच्या बाजूने होते, काही कंपनीच्या विरोधात होते. त्यांनी कंपनीला प्रदूषण नियंत्रणासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व गोष्टींचे पालन करण्यास सांगितले आहे आणि एमपीसीबीला कंपनी पर्यावरण नियमांचे पालन करते याची खात्री करण्यास सांगितले आहे. स्थानिक लोकांच्या समस्या सीईआर निधीतून सोडवता येतात आणि त्या समस्या सोडवण्यासाठी कंपनीने निश्चित पावले उचलली पाहिजेत.
- अध्यक्षा यांनी फर्ग्युसन कॉलेज पर्यावरण शास्त्राच्या विद्यार्थ्यांची त्यांच्या प्राध्यापकांसोबतच्या उपस्थितीची विशेष नोंद घेतली, त्यांना सार्वजनिक सुनावणीचा व्यावहारिक अनुभव मिळाला. अध्यक्षा यांनी जनसुनावणीत

विद्यार्थ्यांना शिकण्याचा चांगला अनुभव आला का विचारले असता सर्व विद्यार्थ्यांनी हात वर करून जनसुनावणीत सहभाग घेतल्याने बरेच काही शिकल्याचे मान्य केले आहे. त्यांना भविष्यात चांगला शिकण्याचा अनुभव मिळेल अशी अपेक्षा केली.

- अध्यक्ष यांनी कंपनीला स्थानिक लोकांच्या समस्या ओळखून त्या समस्या सोडविण्यासाठी कामात सुधारणा करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. कंपनीने प्रदूषण कमी करण्यासाठी आवश्यक त्या सर्व उपाययोजना कराव्यात. अध्यक्ष यांनी आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांना जनसुनावणी पूर्ण झाल्याचे घोषित करण्याची सूचना केली.
 - संयोजक पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी दोन शब्द बोलण्याची विनंती केली.
 - सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की बहुतेक सहभागींनी त्यांचे मत व्यक्त केले, काहींनी समर्थनार्थ तर काहींनी कंपनीच्या विरोधात. जनसुनावणी समिती म्हणून जनसुनावणी घेणे आणि पुढील निर्णय घेण्यासाठी त्याचा अहवाल सरकारला सादर करणे एवढीच भूमिका मर्यादित असून, अहवालाच्या आधारे सरकारकडून योग्य तो निर्णय घेतला जातो.
 - सदस्य यांनी दोन प्रश्न विचारले
- १) कॅटीनचा जो काही कचरा निर्माण होतो तो बाहेरील सुविधेकडे सोपवला जातो, कंपनी स्थानिक संस्थेला पाठवण्याऐवजी प्रकल्प परिसरात बायो कंपोस्ट का करत नाहीत?
 - २) भूजल उत्खननासाठी CGWA ची परवानगी घेतली आहे का?
प्रकल्प प्रवर्तक यांनी आश्वासन दिले की प्रकल्प परिसरात बायो-कंपोस्टिंग प्रकल्प उभारला जाईल. त्यांनी सांगितले की भूजल उत्खननाची परवानगी प्राप्त आहे.
सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषित केले.
मा. अध्यक्ष यांचे आभार मानून जनसुनावणी ही संस्थगित करण्यात आली.

सोबत प्राप्त झालेल्या ५६ लेखी सूचना/आक्षेप सोबत जोडत आहोत.

(विद्यासागर किल्लेदार)

संयोजक,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी
समिती

तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी, पुणे-२

महाराष्ट्र प्रदूषण

नियंत्रण मंडळ,

पुणे

(रविंद्र आंधळे)

सदस्य,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी
समिती

तथा

प्रादेशिक अधिकारी,

महाराष्ट्र प्रदूषण

नियंत्रण मंडळ,

पुणे

(ज्योती कदम)

अध्यक्षा,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

अप्पर जिल्हादंडाधिकारी, पुणे

जिल्हा - पुणे